

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.07.02.00-010.07.01/

Konu: Zorunlu Karşılıklar ve
Kredi ve Mevduat Faiz Oranları Bildirimleri

SAYIN GENEL MÜDÜRÜN DİKKATİNE

APS

İlgi a) Zorunlu Karşılıklar Uygulama Talimatı
b) Kredi ve Mevduat Faiz Oranları Talimatları

Bankamız müfettişlerince banka ve finansman şirketleri nezdinde yapılan denetimler sonucunda düzenlenen raporlarda, zorunlu karşılık yükümlülüklerinin hesaplanmasına ve kredi ve mevduat faiz oranı bildirimlere ilişkin olarak bazı konularda hatalı veya farklı uygulamalar olduğuna dair tespitler yer almaktadır. Bu çerçevede, söz konusu hatalı veya farklı uygulamaların ortadan kaldırılması amacıyla ekteki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

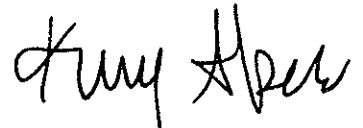
Bilgilerini ve gereğini rica ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

Ahmet BIÇER
Genel Müdür

Koray ALPER
Genel Müdür Yardımcısı

Ek 1: Zorunlu Karşılık Yükümlülüklerinin Hesaplanmasına İlişkin Açıklama (2 Sayfa)

Ek 2: Kredi Ve Mevduat Faiz Oranı Bildirimlere İlişkin Açıklama (3 Sayfa)

BC

ZORUNLU KARŞILIK YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

1) **Mevduat ve Kredilerin Vadeye Göre Sınıflandırılması:** Kaynak girişinin hesabın veya kredinin açılış gününde gerçekleşmesi nedeniyle, hesap tutarının zorunlu karşılık yükümlülüklerine dahil edilmesinde hesabın açılış günü esas alınacaktır. Vade grubu belirlenirken ise yükümlülüklerin başlangıç tarihi olarak valör tarihi esas alınacaktır.

2) **Diğer Yükümlülüklerde Orijinal Vadenin Belirlenmesi:** İlgide kayıtlı Talimatımızın "Zorunlu Karşılık Oranları" başlıklı 4'üncü maddesinde, Türk lirası ve yabancı para mevduat/katılım fonu dışındaki yükümlülüklerin vadeye göre sınıflandırılmasında, sözleşmede yer alan ve/veya yükümlülüğü doğuran işlemin mahiyetine göre belirlenmiş olan orijinal vadenin esas alınacağı belirtilmiştir. Buna göre, kredilerin vade sınıflandırılmasında, orijinal vade; kredi kullanım tarihindeki ödeme planında belirtilen anapara ve faize ilişkin son taksit tarihine göre belirlenecektir. Diğer taraftan, düzenlemenin bankalar ve finansman şirketlerince zorunlu karşılıkları azaltıcı yönde kullanıldığının tespit edilmesi durumunda, uygulama gözden geçirilebilecektir.

3) **Temdit Edilen Kredilerin Vadesi:** Bankaların kullandığı ve daha sonra temdit edilen veya temdit opsiyonu içeren her türlü kredinin vadesi, temdit tarihindeki yeni ödeme planında belirtilen anapara ve/veya faize ilişkin son taksit tarihine göre belirlenecek olup, temdit işlemi yeni bir kredi olarak değerlendirilecek ve temdit vadesi yeni kredinin orijinal vadesi olacak şekilde vade grubu belirlenecektir.

4) **İhraç Edilen Menkul Kıymetlerin Müşterilerden Geri Alınması Halinde Vadenin Belirlenmesi:** Menkul kıymetler ve sermaye benzeri borçlanma araçları gibi araçların ikincil piyasada satılıp daha sonra tekrar geri alınması durumunda, söz konusu yükümlülüklerin ilk ihraç tarihindeki orijinal vadesi esas alınmaya devam edilecektir.

5) **Özkaynak Unsurlarına Uygulanacak İndirim Esasları:** Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik'in, özkaynak unsurlarına uygulanacak indirim esaslarını düzenleyen 9'uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasına göre, ilave ana sermaye ile katkı sermaye hesaplamasına dahil edilen borçlanma araçlarının yüzde on ve daha fazlasına sahip olan veya krediyi kullandıran kişi ya da kişilere ya da bunlarla aynı risk gruplarında yer alan bankalara yapılan vadeli plasman bakiyeleri nakdi kredi olarak dikkate alınmakta ve ay sonları itibarıyla ilgili borçlanma aracı veya kredi toplamından indirilmektedir. Diğer taraftan, aynı maddenin onuncu fıkrasına istinaden söz konusu risk grubundaki bankalar nezdindeki vadesiz nostro hesap bakiyelerinin aylık ortalaması hesaplanarak ay sonu bakiyeleri ile karşılaştırılmakta, aylık ortalama ile ay sonu bakiyesinden büyük olanı ilgili borçlanma aracı veya kredi toplamından indirilmektedir.

Ayrıca, anılan Yönetmelik'in "Özkaynak" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Özkaynak, ana sermaye ve katkı sermaye toplamı üzerinden 9'uncu maddede belirtilen indirimlerin yapılması suretiyle hesaplanır." hükmü çerçevesinde, özkaynak hesaplamalarında katkı sermaye unsuru olarak dikkate alınacak borçlanma araçları ile kredilerin öncelikle anılan Yönetmelik'in 8'inci maddesindeki dokuzuncu fıkrası

kapsamında azaltım işlemine tabi tutulması, bunun sonrasında 9'uncu maddenin dokuz ve onuncu fıkralarında belirtilen ve yukarıda açıklanan indirim işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Buna göre, zorunlu karşılığa tabi yükümlülükler arasında sayılan sermaye hesaplamasına dâhil edilmeyen borçlanma araçları, yukarıdaki açıklamalar ve ilgede kayıtlı Talimatımızın 3'üncü maddesinin (d) fıkrasındaki hükümler çerçevesinde hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, 23.10.2015 tarih ve 29511 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesi ile anılan Yönetmelik'in 9'uncu maddesinin dokuzuncu ve onuncu fıkraları 31.03.2016 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış olup, bu tarihe kadar yukarıda açıklanan uygulamanın ve sıralamanın esas alınması gerekmektedir.

6) Sermaye hesaplamasına dahil edilmeyen borçlanma araçlarının vade grubunun belirlenmesi: Vadeye göre zorunlu karşılık oranının belirlenmesinde kredinin orijinal vadesinin dikkate alındığı göz önüne alınarak, özkaynak hesaplamasında indirilen kalemlerden oluşan sermaye hesaplamasına dâhil edilmeyen borçlanma araçlarına ilişkin zorunlu karşılık yükümlülük tutarına, ilgili borçlanma aracı veya kredinin orijinal vadesi için belirlenmiş zorunlu karşılık oranı uygulanacaktır.

7) Banka kartlarına ilişkin üye işyerine borçların yükümlülüklerle dâhil edilmemesi: Banka kartlarıyla yapılan işlemler nedeniyle, bankaların üye işyerlerine olan yükümlülüklerinin de kredi kartlarından kaynaklanan yükümlülüklerle benzer şekilde 390/391-Muhtelif Borçlar hesabı altında yer alan 39090/39190- Kredi Kartı Ödemelerinden hesabında izlenmesi ve zorunlu karşılık yükümlülüklerine dahil edilmesi gerekmektedir.

8) Yurt dışında yerleşik bankalardan sağlanan fonların zorunlu karşılığa tabi olması: Zorunlu karşılığa tabi yükümlülükler, 25/12/2013 tarihli ve 28862 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2013/15 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'in 4'üncü maddesinde tanımlanmış olup, söz konusu kalemler içinde yer alan Merkez Bankasına, Türkiye Cumhuriyeti Hazinesine, yurt içi bankalara ve uluslararası anlaşmayla kurulmuş olan bankaların Türkiye'deki merkez ve şubelerine olan yükümlülükler hariç tutulmaktadır. Bu çerçevede, zorunlu karşılığa tabi tüm kuruluşlar için yurt dışı yerleşik bankalardan sağlanan fonlar; vadesi, faiz verilmesi veya izlendiği hesap kodu gibi unsurlara bakılmaksızın zorunlu karşılıklara tabidir.

KREDİ ve MEVDUAT FAİZ ORANI BİLDİRİMLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA

1) Kredilere İlişkin Bildirimler:

- KT formlarında raporlanan ağırlıklı ortalama faiz oranlarının Bankamız talimatının ekinde yer alan Örnek: 1'deki açıklamalara uygun şekilde yıllık bileşik faiz kullanılarak hesaplanması, fiilen uygulanan en yüksek faiz oranı hesaplamalarının ise Örnek:2'de belirtildiği şekilde yapılması,
- Diğer maliyetlerle birlikte ağırlıklı ortalama faiz oranlarının, talimatımızdaki açıklamalara uygun şekilde yıl bazına getirilerek ve tüm bankalar için mutad olan BSMV ve KKDF gibi vergiler hariç tutularak hesaplanması,
- Fiilen uygulanan faiz oranı formlarında yer alan en düşük, en yüksek ve ortalama faiz oranlarının, Bankamız talimatında belirtildiği gibi, her bir müşteri bazında hesaplanan diğer maliyetler dâhil edilmiş efektif yıllık faiz oranı üzerinden hesaplanması,
- Altın cinsinden kredilerin USD ve EURO para kodları altında değil, DGR (diğer) para kodu altında bildirilmesi,
- İhracat garantili yatırım kredileri ve faktoring işlemlerinden alacakların KT bildirimlerine dahil edilmesi,
- BCH ve KMH bilgilerinin talimatımız ekinde verilen Örnek:3'e uygun şekilde raporlanması, rotatif kredilerin bildiriminde, sadece ilgili hafta içinde açılmış olan kredilerin değil, önceki hafta bakiyesinin de dikkate alınarak hesaplanması,
- Tüzel kişi KMH tutarlarının, 14. satırdaki "Diğer Krediler" içinde raporlanması, ayrıca bilgi amaçlı olarak 28. satırda da gösterilmesi,
- Kredi kartı bildirimlerinde, bireysel, kurumsal ve personel kredi kartı tutarlarının ayrı ayrı bildirilmesi ve dönem içi nakit çekimlerinin ve raporlama tarihi itibarıyla krediye dönüşmüş kredi kartı bakiyelerinin raporlamalara dahil edilmesi,
- FF101H formunda krediye dönüşen kredi kartı tutarının ait olduğu döviz cinsinden faiz bildirimine konu edilmesi,
- Temdit edilen kredilerin haftalık kredi bildirimlerinde raporlamaya dahil edilmesi,
- Bakiyesi olmayan krediler için faiz oranı bildirilmemesi,
- Kredi türlerinin ve vadelerinin doğru sınıflandırılmasına özen gösterilmesi,
- Banka dışı mali kuruluşlara kullanılan kredilerin raporlanmasında mükerrer bildirimden kaçınılması,
- İskontolu işlemlerden alacaklar raporlanırken, iskontolu işlemlerden kazanılmamış gelirlerin bu hesaptan indirilmesi,

UAD
X BC

- KOBİ sınıflamasının 04.11.2012 tarih ve 28457 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik”e uygun şekilde yapılması ve ilgili tüm formlarda güncel listelere göre raporlama yapılması, KOBİ tanımına giren işletmelere kredi kullandırılmadıkça, KOBİ formlarına ilişkin raporlama yapılmaması,
- KOBİ kredilerine ilişkin haftalık formlarda, KOBİ niteliğindeki finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine kullandırılan kredilerin, “Diğer Krediler” içinde raporlanması,
- Bankamıza bildirilen azami kredi faiz oranlarının piyasa şartlarına göre uygulanabilirliği mümkün olan oranlar olmasına özen gösterilmesi, bildirilen azami kredi faiz oranlarının üzerindeki bir orandan kredi kullandırılmaması ve kullandırılan dövizde endeksli krediler (DEK) için de azami faiz oranı bildirimi yapılması, Bankanız şubelerinde ilan edilen azami kredi faiz oranları listesinde kurumsal nitelikli kredilere ilişkin bilgilerin de yer alması, kullandırılmayan kredilere ilişkin azami faiz/kar payı oranı bildiriminde bulunulmaması,
- Kredi işlemlerinde faiz ve kar payı dışında sağlanacak ücret, komisyon ve masraflar ile bankacılık hizmet komisyonlarının Bankanızca ilan edilen oran ve tutarlarla uyumlu olması,
- Kredilere ilişkin fiilen uygulanan faiz oranı bildirimlerine ilgili hafta/ay içinde açılıp kapanan kredilerin de dahil edilmesi,
- Kredilere ilişkin tutar ve vade raporlamalarının mizan ile uyumlu olması,
- Yabancı para cinsinden kullandırılan kredilerin haftalık formlarda ilgili haftanın son iş gününe, aylık formlarda ise ilgili ayın son iş gününe ait Bankanızın gişe döviz alış kuru üzerinden Türk lirasına dönüştürülerek raporlanması,
- Dövizde endeksli kredilerin endeksledikleri döviz cinsleri üzerinden orjinal tutarlar kullanılarak değil, raporlama tarihindeki kurdan Türk lirasına dönüştürüldükten sonra tutar ve ağırlıklı ortalama faiz hesaplamalarına konu edilmesi,
- Aynı hesap numarası altında yenilenen krediler için vade başlangıç tarihi olarak kredinin yenilenme tarihinin esas alınması,
- Kredi işlemlerinde faiz dışında tahsil edilecek ücret, komisyon ve masraf bildirimlerinde, hem bireysel hem de kurumsal müşterilerden sağlanan menfaatlerin bildirimine konu edilmesi ve bildirilen minimum ve maksimum değerler içinde kalacak şekilde ücret komisyon ve masraf alınması,

BC
X

2) Mevduata İlişkin Bildirimler:

- Mevduatların, Bankamız 2007/1 sayılı Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkındaki Tebliğine uygun olarak sınıflandırılması (resmî ve diğer kuruluşlara ait mevduatların ticari kuruluşlar altında bildirilmemesi),
- MT210A formu ile raporlanan ağırlıklı ortalama faiz oranlarının, müşteri bazında her bir mevduatın türü ve vade dilimine göre uygulanan faiz oranları ile ilişkilendirilmek suretiyle talimatımız ekinde verilen Örnek:1'e göre yıllık bileşik faiz üzerinden hesaplanması,
- Kırık vade ile açılan mevduat hesaplarının ilgili kırık vade dilimlerinde bildirilmesi, ilgili kırık vadelerin dışında aylık vadeli olarak açılan hesapların ise fiili gün sayısına bakılmaksızın açılıştaki vadesi ile raporlanması (örneğin hesap sahibince 1 ay vadeli olarak açtırılan bir hesabın "1 ay vadeli" başlığında raporlanması),
- İlân edilen mevduat faiz oranlarının gerçeğe uygun oranları yansıtacak şekilde raporlanmasına özen gösterilmesi,
- Mevduat raporlamalarına altın mevduat hesapları ve bankalar mevduatının da dâhil edilmesi,
- MT formlarında mevduat tutar ve vade bilgilerinin mizan ile uyumlu olması, doğru vade ve tür grubunda raporlanması,
- Mevduata fiilen uygulanan aylık azami faiz oranı bildirimlerinde (MT210A) ve haftalık fiilen uygulanan minimum, maksimum ve ortalama faiz oranı bildirimlerinde (MF100H) ilgili dönem içinde açılıp kapanan mevduat hesaplarına uygulanan faiz oranlarının da dikkate alınması,
- Mevduat bildirimlerinin, talimatımızda belirtildiği şekilde yurt içi şubeler, yurt dışı şubeler ve konsolide olmak üzere üç ayrı formatta hazırlanması, bu çerçevede, yurtiçi şubelerce toplanan mevduatın MT211A ve MT201H (Aylık/Haftalık Mevduat Bilgileri) formlarında, yurtdışı şubeler adına yurt içinde toplanan mevduatın MT212A ve MT202H formlarında, konsolide mevduatın (ikisinin toplamının) ise MT210A ve MT200H formlarında raporlanması,

gerekmektedir.

BC
K